

նազան աստիճանի մեղմացրած թունաւորութեան շարքեր են: Թունաւորութեան ամեն մէկ աստիճան մեղմացումը կարելի է մշակել, եւ որովհետեւ սիրելիական ախտը չի կրկնվում, ուրեմն սիրելիական ախտի իւրաքանչիւր թուլացրած սնկիկը լինում է մայա ընդգէմ այն սնկիկի, որ թունաւոր է վերին աստիճանի, այսինքն մենք ստանում ենք թոյն, որ ընդունակ է արտադրել աւելի պակաս աստիճանի հիւանդութիւնք: Եւ այսպէս մենք ունինք սիրելիական ախտի պատուաստի մայա պատրաստելու կերպը:

(Թարգմ.)

Զ. Տ. Զատարեանց

Մասիվայի Հայոց՝ Գասպարեան Աղքատանոցի խորհրդարանի Ազգիս Վեհափառ Հայրապետին մատուցած յայտարարութիւնից եւ անցեալ 1881 թուականի հաշուեկշռից հետեւեալ տեղեկութիւնները քաղուածօրէն հրատարակել արժան կհամարիմք ի գիտութիւն մեր սիրելի ազգայնոց:

Ա. Ի 1881 ամի ընդ խնամատարութեամբ Աղքատանոցի գտանէին հետեւեալ երկոտասան անձինք, — պառաւունք Թուշմալեան, Փիրատեան, Խուբիկեան, Նազարեան, Սահակեան, Քալանթարեան, Չերկասեան, ծերունին Լամիա Շվիլի եւ երկու զստերք Փիրատեանք, յորոց մինն բացակայեցաւ յաղքատանոցէն եւ ընկալաւ առ տեղեւան զպաշտօն տնային ուսուցչուհւոյ, եւ ի տեղի նորա ընկալեալ եղև այրին Պօպովեան, որ ի Խերսոնեան նահանգէ, հանգերձ ուսանող որդւովն իւրով, Եօթանք ի նոցանէ ստացեալ են զլիուլի թոշակ յԱղքատանոցէ. երկուքն ի նոցանէ ընկալեալ են ժամանակաւորապէս օժանդակութիւն վասն ապրուստի եւ բժշկութեան, եւ երեքն ստացեալ են յԱղքատանոցի միմիայն բնակարանս: Ընդ խնամատարութեամբ Աղքատանոցի երկու պառաւունք — Ալամիսանեանց եւ Սահարբէկեան — ստացեալ են յամսոյ ամիս զորոշեալ դրամական օգնութիւնս: Եօթներին անձինք ևս յայլ եւ այլ դէպս ստացեալ են յԱղքատանոցէ միանուագ օժանդակութիւնս, բաց ի Պօպովեանց առ ժամանակեայ բնակելոց յԱղքատանոցի անդ:

Բ. Յամարան անցելոյ 1881 ամի ի վերայ շինուածոց Աղքատանոցի եղեալ են մեծագումար ծախք, այն է ի նորոյ կառուցեալ են վեցեքին սենեակք ի ներքին յարկի շինուածոյն եւ յարմարացուցեալ են ի բնակութիւն. մին ի յարմարագոյն սենեկացն շինուածոյ առաւել ևս յարմարեցուցեալ է եւ դարձուցեալ է ի խորհրդարան Հոգաբարձուաց Աղքատանոցի եւ ի ժողովատեղի հասարակութեան Հայոց Մոսկուայի Պարկա-

տեալ են տանիք տանն, տունն ներկեալ է արտաքուստ. նոյնպէս և որմունք և առաստաղ տանն ի ներքուստ. շինեալ են ի նորոյ պարիսպք և դարպասք:

Հաշիւ դրամարկեղ Աղքատանոցի վասն 1881 ամի է.

Առ 1 Յունվարի 1881 ամի մնային տոկոսաբեր թուղթք ըստ մատենի դրամարկեղ և առ ձեռն պատրաստի ըստ առանձին հաշուոյ տոկոսեաց ի դրամագլխոց 33,600 ր.

5769020

Ի թիւ պագոցիկ յընթացս ամի մուտք.

Տոկոսիք դրամագլխոց Աղքատանոցի բոլորն.

Ժողովեալ նուիրատուութիւնք

Ստացեալք փոխադարձօրէն

2441

48635

25674

318409

Ընդ մնացորդովք

6087429

Գործադրեցան յընթացս ամին վասն ջեռուցանելոյ և լուսաւորելոյ զտուն Աղքատանոցի, վասն պահպանութեան խնամարկելեաց և ծառայից, դիւանական ծախուց և այլն

152315

Ի վերայ նորոգութեան Աղքատանոցին

87017

Պահարասեաց

19115

Տուեալ եղեն նպաստք արտաքոյ Աղքատանոցի

82215

Վերադարձուցեալ եղեն փոխադարձաբար ստացեալ դրամք

25674

366336

Մնացին առ 1 Յունվարի 1882 ամի տոկոսաբեր թուղթք և առ ձեռն պատրաստի դրամք ըստ մատենի դրամարկեղ

5721093

6087429

Գ. Առաջարկեալ հաշիւն ի միասին ընդ տոկոսաբեր թղթոց՝ հանդերձ պատշաճաւոր վկայաթղթովք, ի վերայ հիման § 10 Կանոնադրութեան յաղագս կառավարութեան տան Աղքատանոցին, առաջի արարեալ եղեն ի վերստուգութիւն ընդհանուր ժողովոյ Հայոց հասարակութեան Մոսկուայի, որ յետ վերստուգման հաշուոց՝ սահմանադրեալ կարգաւ եզրիտ հաշիւն ճիշդ և համաձայն վկայաթղթոցն, իսկ դրամագլուխք Աղքատանոցի առ ձեռն պատրաստի ի տոկոսաբեր տոմսս ըստ հաշուեմատենին ցուցեալ ընդարձակօրէն. զորմէ անցուցեալ եղև յարձանագրութիւն ընդհանուր ժողովոյ:

Գ. Յանցելում ամի լրացաւ սահմանեալ կանոնադրութեամբ ժամանակամիջոց պարապմանց ի խորհրդարանի Աղքատանոցի Անդամոց խորհրդարանի — Անանեանցի, Զանուսեանցի, և Սուրէնեանցի, ուստի խորհրդարանն առաջադրեաց հասարակութեան ընտրել զնոր անձինս ի խորհրդարան Աղքատանոցի ի տեղի յիշատակեալ անդամոց, և հասարակութիւնն ի նոյն ընդհանուր ժողով միաձայն ընտրեաց ի նորոյ զնոյն Անանեանցն յաւագ անգամ, զԶանուսեանցն ի կրտսեր անգամ, զՍուրէնեանցն ատենակալ ի խորհրդարանի, որք և շարունակեն զնոյն պարապմունս իւրեանց:

Մանրամասնություններ

ՄԱՍՏՔ.

Առ 1 Յունվարի 1881 ամի մնաց ի դրամարկեղ Աղքատանոցի 3 թաղաւորական 4/10 անդադար տոկոսաբեր տոմս:

Ընդ № 109419 ի գումարի	16000	
« № 109420	33600	
« № 117263	300	
5 Բանկի 5/10 տոմսք ա. Փոխառութեան յանուն խորհրդարանի Աղքատանոցին ընդ № 22003 ի գումարի	100	
Յանուն այնորիկ, որ առաջարկեցէ ընդ № № 12463 և 61164 հազարական բուրլի	2000	
№ № 50085 և 65208 յիսունական բուրլեաց	1000	
17 Բանկի տոմսք 5/10 բ. փոխառութեան Յանուն խորհրդարանի և Աղքատանոցի ընդ № № 102350 — 102358, 193316 և 193317 հարիւրական բուրլի	1100	
№ № 49291 և 85620 յիսունական բուրլեաց ի գումարի	300	
№ 20863	500	
Յանուն առաջարկողին ընդ № № 42180 — 42182 ըստ 100 բ.	300	
1.) Օրլիգացիա գ. արեւելեան փոխառութեան ընդ № 195329	1000	
2.) Տոմս ներքին փոխառութեան խաղարկութեամբ Ա.) ընդ № 1025 1/15	152	75
Բ.) ընդ № 174 1/38	155	
1 Զակլադնոյ լիստ Մոսկուայի Զեմելնի բանկի ընդ № 126419	500	
2 Օրլիգացիա Մոսկուայի քաղաքական կրիդիտի ընկերութեան ընդ № № 175615 և 284943 հարիւրական բուրլեաց	200	

Գումար 57207 75

Եւ բաց յայտմանէ առ ձեռն պատրաստի ըստ առանձին հաշւոյ տոկոսեաց ի դրամագլխոյ 33600 բուրլեաց 482 45

Մանրամասնություններ.

Տոկոսիք դրամագլխոց ըստ երկուց 4/10 անընդհատաբար տոկոսաբեր տոմսաց ընդ № № 109419 և 117263 ի գումարի 16300 բ. վասն Մայիս և Նոյեմբեր 1881 ամի քառամսեկաց 652 | |

Մանրամասնություններ: Ստացեալ ըստ տոմսի ընդ № 109420 ի գումարի 33600 բ. տոկոսիք 1344 գրեալ եղեն ի մուտս առանձին հաշուոց 1/10 յայտմ. դրամագլխոյ:

Ըստ Նոյեմբեր 1880 և Մայիս և Նոյեմբեր 1881 ամի կուպոնաց ի 5/10 բանկովի տոմսաց ա. փոխառութեան 3100 232 | 50 |

Մարտի և Սեպտեմբերի 1881 ամի կուպոնաց ի 5/10 տոմսաց բանկի բ. փոխառութեան 2, 200 բ. 110 | |

Ըստ Մայիսի և Նոյեմբերի կուպոնաց յՕրլիգացիայէ գ. Արեւելեան փոխառութեան ի 1000 բուրլեաց 50 | |

Ըստ Յուլիսի 1880 և Յունվարի և Յուլիսի 1881 ամի կուպոնաց ի տոմսէ առաջին խաղարկութեամբ փոխառութեան 7 | 50 |

Ըստ Մարտի և Սեպտեմբերի 1881 ամի կուպոնաց ի տոմսէ երկրորդ խաղարկութեամբ փոխառութեան 5 | |

1057 57207 75

Փոխանցումն	1057	57207	75
Ըստ Յունվարի և Յուլիսի կուպոնացի Զակլադնոյ լիստէ Մոսկուայի Զեմելնի բանկի ի 500 ռուբլեաց	30		
Ըստ Մարտի և Սեպտեմբերի կուպոնաց յՕրլիգացիայէ Մոսկուայի քաղաքական կրիդիտնի (վարկի) ընկերութեան 200 ռուբլեաց	10		
		1097	

Ժողովեալ յեկեղեցւոջ ի տօնի Աստուածայայտնութեան և ի Զատիկի		348	95
Յանդամոց խորհրդարանի ի վարձ քարտուղարի		120	
Յաւագ անդամոյ խորհրդարանի վասն լրագրաց ի պէտս աղքատանոցի		17	40
Ի հաշուոց տոկոսեաց ի դրամագլխոց 33600 ռուբլեաց		1826	45
Ի մշտական անդամոց խորհրդարանի փոխադարձաբար		256	74
Գումար		60874	29

Ծ Ա Խ Ք.

Յընթացս 1881 ամի գործադրեալ եղև			
1.) Ի վերայ գլխաւորէ			
Ա.) Ի պահպանութեան			
Խնամարկելի անձանց վասն սեղանոյ	721	20	
Վասն թէյի, շաքարոյ և սուրճի յաղագս բաժանելոյ նոցա ի տօն աւուրս	38	40	
Վասն վերանորոգութեան անցած թիւի խնամարկելի անձանց և բժշկելոյ զնոսա	18	66	
Վասն փայտի և մոմի ի պէտս Աղքատանոցի	239	38	
Վասն ջրոյ	30		
Վասն ապահովելոյ զտուն Աղքատանոցին ի հրդեհէ, և արքունական հարկի, տունն ապահովեալ է 15 հազար ռուբլի	32	49	
Ռոճկադրամ քարտուղարի	120		
Վասն մատենից, բլանկաց եւ գիւանական ծախուց ի պէտս խորհրդարանին, հրատարակման հրաւիրագրոց ի հասարակութեան յընդհանուր ժողով և վասն մանր ծախուց	54	52	
Ռոճկադրամ ծառայից	218		
Վասն մաքրելոյ զծխնելոյզս, և զջրհորն, արտաքս տանելոյ զաղբիւսն ի սրահէ, վրձինի, աւելի, թիոյ ևլն	42	10	
Վասն լրագրոյ ի պէտս Աղքատանոցի	8	40	
		1523	15

Բ.) Վասն վերանորոգութեան			
Ի վերայ շինութեան դահլճի վասն խորհրդարանի և վասն ընդհանուր ժողովոյ	53	75	
Ի վերայ նորոգութեան վեց սենեկաց ի ներքնաշարկի ի բնակութիւն և ի վերայ խոհանոցի	554	01	
Վասն կարկասելոյ գտանիս, ներկելոյ գտունն արտաքուստ, զառաստաղս և զորմունս յանձնուկ ձեմելիս և ի սենեակս ի սանդուղս և զքանի մի պատուհանս և զդրունս, ուղղելոյ և ձեփելոյ շրջանակս պատուհանաց	121	71	
Ի վերայ շինութեան նորոգ շրջապարսպի և մեծ դրանց ի սրահի	140	70	870 17
Գումար		2393	32

Փոխանցումն			2393	32
Գ.) Ի վերայ հանդիմանող ծեծ				
Վասն ամբողջ, դամբարի, աշտանակի, հեշտահոի թաղարի, վասն ջրոյ, ներքնակի անկողնոց, բարձից, ծածկոցաց անկողնոց և վասն կարկատելոյ եւ ներկելոյ երկաթեայ անկողնակալս			191	15
Ընդհ. գումար ներքին ծախուց			2584	47

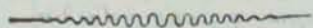
2.) Արդար, Աշտանակի.				
Ա.) Մշակման օժանդակներ.				
Այրւոյն Ալիսանեանցի		120		
Աննայի Սահարեկեանց		240		
			360	

Բ.) Առժամանակեայ նպաստ.				
Կնոջ Տիտուլեարնի Սովետնիկ Աննայի Ա. լամխանեանց վասն պահպանելոյ և դաստի- արակելոյ զգոտերս իւր	120			
Ի պահպանութիւն Տիտիսու բնակիչ Մեհ- րապեանցի ի ժամանակս պատրաստելոյ զանձն վասն մտանելոյ յարհեստական դպրոց.	60			
Ի պահպանութիւն Մանկաբարձ Մուրա- տեանի մինչև գտանել նորա զպարապմունս յարհեստի իւրում և ի ճանապարհածախս երթաւոյ նորա ի Մոսկուայէ	70			
Ի պահպանութիւն աշակերտի Պրոգեմնա- ղեայի Պապովայ ի ժամանակս հիւանդու- թեան մօրն	30			
Քեռ Արզումանեանի ի ճանապարհածախս մինչև Եւստրախան քաղաք	25			
Հայազգի Ասլանեանի	30			
Երկուց Հայազգեաց ի ճանապարհածախս վասն գնալոյ նոցա ի հայրենիս և ի պահպա- նութիւն	25	360		
Վասն բժշկութեան Գրիգորիպօլսեցի Մէշ- չանին Պոպովի		102	15	
			822	15

5. Ծեծ և փողոցներ.

Վերադարձուցան դրամք մշտական անդամոյ խորհրդ- դարանի փոխառեալք ի նմանէ			256	74
Առ 1 Յունվարի 1882 ամի մնաց ի դրամարկեղ Աղքատանոցի 3 թագաւորական 4% անընդհատ ար- դիւնարեր տոմս			3663	36
Ընդ № 109419		16000		
109420		33600		
117263		300		
4 Տոմս 5% ա. փոխառութեան յանուն խորհրդա- րանի Աղքատանոցին ընդ № № 54489		1000		
172283		100		
Յանուն առաջարկողի		1000		
52571		500		
Գումար		52500	3663	36

Փոխանցումն	52500	3663	36
17 Տոմս բանկի 5% տոկոսաբեր բ. փոխառութեան յանուն խորհրդարանի Աղքատանոցին ընդ № № 5276	500		
ընդ № 9634 և 9635 հատ 50 բ.	300		
ընդ № 16715—16728 14 հատ հարկւրական բ.	1400		
1 Բանկի տոմս ե. փոխառութեան որ առաջարկիցէ			
ընդ № 4136	500		
1 Օրլիդացիա գ. Արևելեան փոխառութեան ընդ № 195329	1000		
2 Տոմս ներքին փոխառութեան հանգերձ խաղար- կութեամբ			
Ա. Ընդ № 10950/15	152	75	
Բ. Ընդ № 17421/18	155		
1 Չակլագնոյ լիստ 6% Մոսկուայի Չեմելնի բանկի ընդ № 126419	500		
2 Օրլիդացիա Մոսկուայի քաղաքական ընկերու- թեան վարկի ընդ № № 175615 և 284943 ըստ 100 բ.	200		
Առ ձեռն պատրաստի գրամբ	318		
		57210	93
Գումար . . .		60874	29

Այլ եւ այլ հայաբնակ քաղաքներից եւ գիւղերից ստանում ենք շատ գրութիւններ, որով խնդրում են մեզանից այլ եւ այլ բարենպատակ ընկերութեանց կանոնադրութեան օրինակներ, ի հարկէ, գուցէ իբրեւ օրինակ եւ առաջնորդ ունենալու համար նոյնատեսակ կանոններ խմբագրելու ժամանակ: Բայց որովհետեւ կանոններ խմբագրել՝ խմբագրութեանս գործունեութեան շրջանից դուրս է, եւ մանաւանդ իւրաքանչիւր քաղաք կամ գիւղ ունի իւր տեղական հանգամանքները, որոնք անհրաժեշտ են ի նկատի ունենալ՝ նոյնպիսի կանոններ խմբագրուելու ժամանակ, վասն որոյ հարկաւոր համարեցինք Ալաբախի ներկայ ամսատետրում հրատարակել Ազգիս Վեհափառ Հայրապետի կոնգրակաւ հաստատուած Պանձակու Հայոց Բարեգործական Ընկերութեան կանոնները, որոյ նպատակն է խնամ տանել Պանձակու եւ նորա գաւառի Հայ աղքատներին, թէ՛ ի խրախոյս յիշեալ Ընկերութեան եւ թէ՛ ի գիտութիւն եւ ի հրահանգ ամենայն սոյնատեսակ կանոններ խմբագրել ցանկացող Ազգայնոց մերոց: